

NMCX

CENTRUM VOOR DUURZAAMHEID

NMCX CENTRUM VOOR DUURZAAMHEID

JAARVERSLAG 2020

[Download](#)

[Hulp](#)

Samen werkten we aan een duurzame samenleving!

VOORWOORD

Ondanks de tegenslagen vanwege corona, hebben alle NMCX'ers het afgelopen jaar hard gewerkt om duurzaamheid in Haarlemmermeer voor het voetlicht te brengen.

Voorwoord

“De wereld loopt groot gevaar, omdat de economie geen rekening houdt met de natuur. Om de biodiversiteit en ecosystemen te redden, moet het bruto binnenlands product als maatstaf voor economische groei overboord. Productie en consumptie zullen snel radicaal moeten veranderen”, aldus de econoom Partha Dasgupta van de Universiteit van Cambridge, gepubliceerd op 4 februari 2021 (artikel Trouw). Het is voor zover bekend de eerste keer dat vanuit die hoek de vraag komt om de economie helemaal door te lichten op de gevolgen voor de natuur. “De natuur is ons huis. Een goede economie vereist dat we daar beter mee omgaan. Onze welvaart op de lange termijn hangt ervan af.”

In de analyse van Dasgupta maakt de natuur deel uit van de economie, het is niet iets daarbuiten waar je uit kunt grijpen wat je nodig hebt. Iedere economische beslissing zou daarom rekening moeten houden met de gevolgen voor soorten en ecosystemen. Dat kan alleen, betoogt de studie, als er een andere maatstaf komt voor economisch succes. Eén van zijn aanbevelingen is: “Onderwijs over natuur moet burgers bewuster maken en helpen goed geïnformeerde keuzes te maken”. En daar gaan wij als NMCX voor: informeren, stimuleren en praktisch handelingsperspectief bieden voor de dagelijkse woon-, werk, leer- en leefomgeving.

Wij zijn trots op de resultaten die we met dit jaarverslag kunnen presenteren. Ondanks de tegenslagen vanwege corona hebben alle medewerkers, zzp'ers en vrijwilligers het afgelopen jaar weer hard gewerkt om duurzaamheid in Haarlemmermeer voor het voetlicht te brengen. En om bewoners, bedrijven, scholen en andere organisaties handelingsperspectief te bieden om zichzelf en hun omgeving te verduurzamen.

VOORWOORD

Nieuw in 2020

We lanceerden maar liefst twee nieuwe platforms. Het Energieloket Haarlemmermeer, waar iedereen met vragen terecht kan over de maatregelen die je kunt nemen om energie te besparen of op te wekken, waar activiteiten over de energietransitie worden gemeld én men zich kan inschrijven voor diverse acties. Ook ging HeelHaarlemmermeer van start, waar we kennis kunnen maken met de duurzame initiatiefnemers in Haarlemmermeer middels vrolijke verhalen.

In 2020 heeft NMCX 6 scholen begeleid bij het realiseren van zonnepanelen. Een prachtig resultaat! De kick-off ging gepaard met een nieuw schoolbreed educatieprogramma over energie. Voor het basisonderwijs ontwikkelden we 'WaterWeg!', een lesprogramma over water-en klimaatproblematiek voor de hele school. En voor de buitenschoolse opvang (BSO) speelden we in op de hype van het zichtbaar maken van stoeplantjes door er een leuke activiteit van te maken. Met 150 medewerkers van KLM hebben we gedurende een week 24.000 stuks zwerfafval opgeruimd en in kaart gebracht. Dit deden we op de locatie waar Mysterland altijd plaatsvindt.

Doorpakken op successen

Naast nieuwe ontwikkelingen hebben we succesvolle campagnes en activiteiten uit het verleden opnieuw (eventueel aangepast) ingezet. Het gaat dan om activiteiten of campagnes die een wezenlijke bijdrage hebben geleverd aan de bewustwording van de noodzaak

van een duurzame leefstijl. Met deze projecten beslaan we het complete duurzaamheidsspectrum: van Energie & Mobiliteit, Water & Klimaatadaptatie, Circulair & Afval tot Groen & Biodiversiteit en Voedsel & Voeding.

Onze projecten verschillen enorm qua kosten, inzet en bereik. Sommigen hebben een lange looptijd en zijn arbeidsintensief, andere projecten zijn vooral mooie blikvangers. Tegelijk vormen al deze projecten een geheel: ze bieden praktische handvatten om invulling te geven aan een duurzaam Haarlemmermeer en omgeving. En dat is precies waar wij ons met het hele team van NMCX met veel enthousiasme en toewijding voor inzetten.

RESULTATEN

ORGANISATIE

NMCX **21** MEDEWERKERS

6 VRIJWILLIGERS

WERKZAAM IN **8** (SAMENGESTELDE) GEMEENTEN

BUDGETVERDELING DOELGROEPEN:

- 57% BEWONERS
- 9% ORGANISATIES
- 7% JONGEREN
- 27% KINDEREN

BEWONERS

11.000 GEBRUIKERS ENERGIELOKET HAARLEMMERMEER

4 KLIMAATADAPTATIE ACTIES (GEORGANISEERD)

22 ZWERFVAL-ACTIVITEITEN (GEORGANISEERD)

6.742 GEBRUIKERS BANDENPOMP

43 BEWONERS ONTVINGEN EEN ENERGIEADVIES

7 MONITORDAGEN BIODIVERSITEIT

ORGANISATIES

6 SCHOLEN VOORZIEN VAN ZONNEPANELEN

642

1 BEDRIJFSEVENEMENT MET MEDEWERKERS GEORGANISEERD

150

16 MAATSCHAPPELIJKE INITIATIEVEN ONDERSTEUND

JONGEREN

THEMA'S EDUCATIE

8 ENERGIE & MOBILITEIT

55 GROEN & BIODIVERSITEIT

55 WATER & KLIMAAT ADAPTATIE

652 CIRCULAIR & AFVAL

TOTAAL **770** Unieke leerlingen

KINDEREN

THEMA'S EDUCATIE

44 ENERGIE & MOBILITEIT

406 GROEN & BIODIVERSITEIT

53 WATER & KLIMAAT-ADAPTIE

208 VOEDSEL & VOEDING

250 CIRCULAIR & AFVAL

TOTAAL **26.908** Unieke leerlingen

COMMUNICATIE

www.nmcx.nl **23.113** UNIEKE PAGINAWEERGAVEN

www.haarlemmermeerwaterproef.nl **6.062** UNIEKE PAGINAWEERGAVEN

www.groenkapstok.nl **777** UNIEKE PAGINAWEERGAVEN (SINDS 7 APRIL)

www.heelhaarlemmermeer.nl **1.344** UNIEKE PAGINAWEERGAVEN (SINDS 17 JUNI)

www.energielokethaarlemmermeer.nl **36.680** UNIEKE PAGINAWEERGAVEN (SINDS 29 SEPTEMBER)

98.243 BEREIKTE GEBRUIKERS

112.856 TWEETWEERGAVEN

9.954 BERICHTWEERGAVEN

677 VOLGERS

8 PERSBERICHTEN

MISSIE

Duurzaam leven, leren en werken

De missie van NMCX Centrum voor Duurzaamheid is een toekomstbestendig Haarlemmermeer en omgeving, waar duurzaamheid is geïntegreerd in het dagelijks leven: er wordt rekening gehouden met het welbevinden van mens en milieu, nu en in

de toekomst. NMCX organiseert hiervoor samen met andere partijen activiteiten en campagnes die bewoners, organisaties en scholen concrete handvatten bieden om zelf aan de slag te gaan. Daarnaast kan iedereen altijd bij NMCX terecht voor vragen over een duurzame levensstijl.

*In onze ideale
samenleving kan
iedereen keuzes
maken die goed zijn
voor een gezonde
leefomgeving, nu en
in de toekomst.*

AANPAK

NMCX Centrum voor Duurzaamheid vertaalt duurzaamheidsbeleid naar concrete acties met als doelgroep bewoners, organisaties en scholen. In Haarlemmermeer, én daarbuiten.

Doelen

NMCX heeft als doel om:

- kennis te verspreiden over de toepasbaarheid van duurzaamheid;
- de energie van de maatschappij te mobiliseren door met inwoners, organisaties en jongeren een uitnodigend handelingsperspectief te creëren;
- deze doelgroepen te stimuleren en te inspireren tot concrete acties in de dagelijkse omgeving

Invulling

Om hier invulling aan te geven richt NMCX zich op:

- het initiëren en regisseren van activiteiten ter bevordering van duurzaamheid, inclusief kennisoverdracht en advies;
- het ontwikkelen van een netwerk van partijen en individuen die zich inzetten voor duurzaamheid;
- natuur- en duurzaamheidseducatie voor onze kinderen en jongeren

Hoe pakken we het aan?

NMCX werkt projectmatig waarbij de doelen, doelgroepen, thema's, werkwijze en resultaten zijn benoemd. Hierbij kiezen we voor projecten met de hoogste 'impact on investment': meer resultaten met minder inspanning en (maatschappelijke) kosten. Een onderdeel hiervan is de juiste combinatie van thema en doelgroep.

Dit zorgt voor een efficiënte en doelgerichte benadering waarbij we denken in kansen, oplossingen en toepassingen.

Elke doelgroep heeft weer eigen redenen om duurzaam te veranderen.

Bijvoorbeeld op het gebied van financiën, comfort, gezondheid, recreatie en toekomstbestendigheid.

ORGANISATIE

NMCX Centrum voor Duurzaamheid

NMCX is een activerend advies- en verbindingcentrum, voor bewoners, scholen en bedrijven, met een breed scala aan diensten en vaste en wisselende (strategische) partners. NMCX is een stichting zonder enig winstoogmerk. De X in NMCX staat vooral symbool voor dwarsverbanden en kruisbestuiving; de werkwijze die NMCX Centrum voor Duurzaamheid zo typeert. Daarnaast is de associatie met eXpertise, eXperience en fleXibiliteit snel gemaakt.

Het werkgebied

Het werkgebied van NMCX ligt voor een groot deel in Haarlemmermeer en is voor deze gemeente hét duurzaamheidscentrum. De X van NMCX is een speelse verwijzing naar de basis van NMCX; Hoofddorp in Haarlemmermeer, dat vroeger Kruisdorp heette. Maar NMCX is ook werkzaam in andere gemeenten in de regio, in opdracht van de betreffende gemeenten. In 2020 waren we in acht grote (samengestelde) gemeenten werkzaam.

Het team

Onze diensten organiseren we met een enthousiast, deskundig en divers team. Door het aantrekken van zzp'ers verbreden we de expertise van ons team en behouden we de benodigde flexibiliteit om daadkrachtig in te springen op projecten. Naast de 21 (parttime) medewerkers werden we in 2020 weer bijgestaan door een additioneel team van in totaal 6 vrijwilligers. Deze vrijwilligers ondersteunen op verschillende manieren, zodat we nog meer ambities waar kunnen maken.

Onze werkplek en corona

Eind 2018 zijn we verhuisd van de Wieger Bruinlaan naar de oude gymzaal op de Prins Hendriklaan. Een bijzondere en fijne locatie waar we met de inrichting al onze thema's aandacht kunnen geven. De ruimte biedt voldoende gelegenheid voor kantoorfuncties, vergaderingen van meerdere groepen tegelijk, en heeft voldoende opslagcapaciteit voor al het educatie- en activatie/participatiemateriaal. Helaas hebben we in 2020 weinig gebruik kunnen maken van onze fijne groene oase, waar ook onze partners graag kwamen overleggen. Deze ruimte voldoet volledig aan onze behoeften en we hopen er ondanks de herstructureringsplannen van de wijk nog veel langer gebruik van te kunnen maken.

ORGANISATIE

Financiële organisatie ANBI

NMCX is per 1 januari 2018 door de Belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De ANBI-status kent een publicatieplicht om inzicht te geven in de stichting. Alle benodigde informatie is te vinden op onze website. De ANBI-status geeft financiële voordelen en daarnaast is de status onder andere van belang voor vrijwilligers die een uitkering hebben.

Partners

NMCX werd in 2008 – onder de naam NMCH - opgericht op initiatief van de gemeente Haarlemmermeer, samen met een aantal partners als Rabobank regio Schiphol, Meerlanden, Schiphol en later Ymere. Inmiddels is de organisatie uitgegroeid tot een activerend advies- en verbindingscentrum voor bewoners, scholen en bedrijven. Dit heeft als gevolg dat we ondertussen een breed scala aan diensten hebben ontwikkeld en wisselende strategische partners aan ons hebben gebonden. Met de meeste strategische partners hebben we regelmatig afstemming en samenwerking. De lijst met samenwerkingspartners is groter dan we in dit verslag kunnen benoemen, maar veel partners worden op de betreffende websites of andere uitingen van de projecten benoemd.

Bestuur

In 2020 is de voorzittersrol binnen het bestuur gewijzigd en heeft Just Zandhuis het stokje overgenomen van Angeline Kierkels (beide directieleden van Meerlanden). Verder bleef het bestuur ongewijzigd met: Penningmeester Michael Huinink (Directeur Grootzakelijk Rabobank), Mieke Millenaar (Millenaar adviesgroep) en Age Vermeer (onlangs gepensioneerd Divisiedirecteur infrastructuur Dura Vermeer).

Just Zandhuis

Michael Huinink

Mieke Millenaar

Age Vermeer

COMMUNICATIE

Voor iedereen die aan de slag wil met duurzaamheid is de website www.nmcx.nl hét startpunt in Haarlemmermeer. Hier vinden zij informatie en tips rondom het verduurzamen van hun dagelijkse woon-, werk-, leer- en leefomgeving. Regelmatig wordt op de homepage nieuws geplaatst bestemd voor de doelgroepen: bewoners, bedrijven, basisscholen en het voortgezet onderwijs. Begin 2020 zijn de teksten van alle thema-pagina's herzien. Ook is er aandacht besteed aan het persoonlijker maken van de teampagina, door een korte omschrijving over de medewerkers toe te voegen en informelere foto's te gebruiken.

In de boodschap wordt de relevantie van duurzaamheid voor de ontvanger meegenomen.

Afhankelijk van de te bereiken doelgroep en het gewenste gedrag werden in 2020 verschillende on- en offline middelen ingezet zoals nieuwsberichten op de website, social media, persberichten, (nieuws) brieven, posters, flyers en evenementen. Naast de algemene communicatiekanalen van NMCX hebben een aantal campagnes eigen kanalen waarnaar verwezen wordt. Bijvoorbeeld de website van Haarlemmermeer Waterproof, De Groene Kapstok en de twee websites die in 2020 zijn gelanceerd: www.HeelHaarlemmermeer.nl en www.energielokethaarlemmermeer.nl.

De boodschap: voordelen en handelingsperspectief

In de boodschap nemen we waar mogelijk de relevantie van duurzaamheid voor de ontvanger mee. Denk hierbij aan het benoemen van financiële- of gezondheidsvoordelen, comfort en gemak. Ook wordt meteen handelingsperspectief geboden; wat kun jij zelf doen?

NMCX Centrum voor Duurzaamheid
29 oktober 2020 · 🌐

Heb jij nog gloeilampen en/of halogeenlampen thuis? Vervang ze dan voor ledlampen! De aanschafprijs verdien je binnen een half jaar terug. 🙌
#Energiebesparen #EnergieloketHaarlemmermeer

ENERGIELOKETHAARLEMMERMEER.NL
LED-lampen | Energieloket Haarlemmermeer
Vervang je gloei- en halogeenlampen ook als zij nog goed werken. LED-lampen zijn de laatste jaren veel goedkoper geworden en tot 90% zuiniger. Hierdoor verdien je de aanschafprijs binnen een half jaar...

THEMA'S

NMCX organiseert activiteiten en campagnes met verschillende thema's en voor verschillende doelgroepen. Helaas was het door corona niet mogelijk om voor elke combinatie (thema X doelgroep) iets te organiseren. Klik op het thema waar jij meer van wilt weten. Vervolgens kun je ook nog binnen het thema selecteren op doelgroep. Wil je direct alles dat is georganiseerd voor jouw betreffende doelgroep zien? Ga dan in het menu naar de pagina 'doelgroepen'.

*Klik op het thema waar jij
meer van wilt weten*

ENERGIE & MOBILITEIT

De energietransitie begint steeds concretere vormen aan te nemen. Landelijk, provinciaal en gemeentelijk worden steeds meer initiatieven gestart voor meerdere doelgroepen. NMCX selecteert zorgvuldig projecten om bij aan te haken én zelf op te starten. Het vrijblijvend ‘informereren’ is al lang niet meer voldoende. Meer dan ooit ligt de focus op ‘investeren’ in plaats van ‘informereren’. De focus op woningeigenaren gaat onverminderd door, maar er komt ook steeds meer aandacht voor het verduurzamen van huurwoningen en maatschappelijk vastgoed. Daarnaast krijgt duurzame mobiliteit meer aandacht met programma’s als ‘Zero Emissie Stadslogistiek’ en de ‘Nationale Agenda Laadinfrastructuur’.

ENERGIE & MOBILITEIT

ORGANISATIES

Energieloket voor bedrijven

Onderdeel van het Energieloket Haarlemmermeer - dat in oktober 2020 is gelanceerd - is het ondernemersloket. Hier worden bedrijven helder en duidelijk voorgelicht over zaken als de informatieplicht, het verplichte energielabel C voor kantoren en het nemen van energiebesparende maatregelen. Via het energieloket kan een bedrijf ook contact opnemen met een subsidiecoach voor vragen over subsidiemogelijkheden voor het nemen van duurzame maatregelen.

*Het Energieloket voor ondernemers
in Haarlemmermeer: alles over
verduurzamingsmaatregelen,
wetgeving en subsidies voor
bedrijven en non-profit instellingen*

ENERGIE & MOBILITEIT

ORGANISATIES

Energie en scholen

Eind 2019 is een samenwerking ontstaan tussen 4 schoolbesturen die in totaal (begin 2020) 12 schoolgebouwen willen verduurzamen. NMCX verzorgt de coördinatie tussen de schoolbesturen en de leverancier voor de opstart en zet waar mogelijk educatieprogramma's in.

ENERGIE & MOBILITEIT

BEWONERS

NMCX heeft het afgelopen jaar ondanks corona weer veel energie gestoken in het stimuleren van maatregelen en initiatieven vanuit en richting bewoners. Onder andere de volgende projecten zijn uitgevoerd.

Energiebank en energiecoaches

In mei 2018 is de Stichting Energiebank Haarlemmermeer opgericht waarbij een Energieteam is gevormd van tien personen. In dit team zitten vertegenwoordigers van Kerkcentrum De Ark, Stichting Meerwaarde, Kop of Munt, Tegenstroom en NMCX.

De energiecoaches worden voornamelijk ingezet om mensen met een betalingsachterstand te helpen bij het verlagen van hun energierekening. In 2020 zijn (buiten de lockdownperiode) dertien huishoudens geholpen door middel van energiescans, bespaaradviezen en het ter beschikking stellen van energiebesparende producten zoals ledlampen, spaardouchekoppen en radiatorfolie. Met het aanbieden van online coaching zijn drie huishoudens geholpen. Energiebesparende producten zijn na het coaching gesprek aan huis gebracht.

NMCX ondersteunt de Energiebank met het coördineren en opleiden van de energiecoaches, het organiseren van bijeenkomsten en met het opzetten en uitvoeren van projecten. In totaal waren er twaalf vrijwillige energiecoaches actief in Haarlemmermeer.

Regeling Reductie Energiegebruik

Eind 2019 is vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken de 'Regeling Reductie Energiegebruik' (RRE) gestart. Deze regeling voorziet gemeenten van een uitkering voor activiteiten met dit doel. NMCX heeft samen met Winst uit je woning eind 2019 een zeer uitgebreid plan geschreven voor de gemeente Haarlemmermeer. Dit plan is ingediend en begin 2020 gehonoreerd. Hiermee is in totaal ongeveer 1.3 miljoen euro beschikbaar gekomen voor extra activiteiten in Haarlemmermeer:

ENERGIE & MOBILITEIT

BEWONERS

Waardebonnen voor kleine bespaarmaatregelen

Alle woningeigenaren in Haarlemmermeer hebben een waardebon ter waarde van 70 euro ontvangen. Met deze waardebon kan 40% van alle woningeigenaren energiebesparende producten zoals ledlampen, deurdrangers en tochtstrips kopen. Begin 2020 waren er al 8.300 waardebonnen verzilverd.

Waardebon voor energiebesparende producten

Waardebon voor ledlampen

Inkoopactie aangevuld met waterzijdig inregelen en hybride warmtepompen

Voor woningeigenaren in Haarlemmermeer is vanuit het Energieloket Haarlemmermeer en onder de noemer 'Winst uit je woning' in 2020 weer een inkoopactie voorbereid. Via deze actie kunnen woningeigenaren middels een groepsaankoop voordelig energiebesparende maatregelen aanschaffen. 40.000 woningeigenaren worden in maart 2021 benaderd voor de gezamenlijke inkoop van onder andere zonnepanelen, spouwmuur- en vloerisolatie, en HR++ glas. Vanuit de ontvangen RRE-uitkering is geïnvesteerd in de ontwikkeling van aanbod voor het waterzijdig inregelen van cv-installaties en het plaatsen van hybride warmtepompen.

Advies aan huis door energieadviseurs

Er is gestart met het aanbieden van energieadviezen voor woningeigenaren. Hiervoor zijn twee energieadviseurs door NMCX opgeleid. Vanwege de lockdown worden de adviezen online gegeven. In 2020 zijn dertig woningeigenaren geholpen met een online energieadvies. Ook hebben zij een energie-adviesrapport ontvangen.

ENERGIE & MOBILITEIT

BEWONERS

Energieloket Haarlemmermeer

Het Energieloket Haarlemmermeer is in oktober 2020 gelanceerd. Het doel is om bewoners en bedrijven in Haarlemmermeer te voorzien van informatie over energiebesparing, verduurzamingsmaatregelen, subsidies en leningen. Op de website is veel informatie te vinden over deze onderwerpen en lokale initiatieven. Ook zijn er online tools zoals een woningscan of energiescan aanwezig én kan je je aanmelden voor een energieadvies of warmtebeeldscan. En alle acties die te maken hebben met energie en energiebesparing in Haarlemmermeer lopen via het energieloket. Zo kunnen woningeigenaren in Haarlemmermeer hun RRE-waardebon verzilveren via het Energieloket en kunnen inwoners zich in maart 2021 aanmelden voor een gezamenlijke inkoopactie. Voor bedrijven en organisaties is er een apart ondernemersloket van het Energieloket. Vanaf de lancering in oktober tot en met december 2020 wisten zo'n 11.000 gebruikers het loket te vinden. Daarnaast zijn er in die periode 200 contactverzoeken geweest.

Informatiemarkt 'Comfortabel wonen met nieuwe energie'

Op 4 maart organiseerden we samen met de gemeente Haarlemmermeer een informatiemarkt in het raadhuis over nieuwe energie. NMCX gaf voorlichting over energiebesparing en duurzame mobiliteit, en organiseerde kinderactiviteiten. Bewoners konden zich inschrijven voor een energieadvies of warmtebeeldscan. Daarnaast werd door NMCX drie keer een presentatie gehouden over het verduurzamen van de eigen woning met informatie over besparingsmaatregelen en subsidie.

Promotie slimme bandenpompen

In Haarlemmermeer stonden in 2020 twee slimme bandenpompen van de organisatie 'Band op spanning'. Een goede bandenspanning is een relatief goedkope en efficiënte manier om CO2 te besparen. NMCX heeft daarom via sociale media de slimme bandenpompen gepromoot en geholpen bij de verlenging van de plaatsing voor de komende 5 jaar. In totaal hebben in 2020 6.742 gebruikers 115 ton CO2-uitstoot bespaard.

ENERGIE & MOBILITEIT

KINDEREN

Energie educatie

In 2020 is er weer heel wat nieuw lesmateriaal ontwikkeld en is bestaand lesmateriaal vernieuwd. Zo hebben we de lesmodule 'Energie uit de zon' voor de leerlingen van De Eerste Montessorischool aangepast aan de zonnepanelen die daar onder begeleiding van NMCX zijn geïnstalleerd. Wat doet een zonnepaneel en hoeveel energie kan het opwekken? De lesmodule bestaat uit een gastles onder begeleiding van een NMCX-docent. Naast een les over zonnepanelen hebben we leerlingen verteld over de energietransitie. Tijdens de les 'Energieke Mengelmoes' hebben leerlingen eerst een inleiding gekregen over de nieuwste vormen van energieopwekking zoals nieuwe grotere windmolens, aardwarmte en zelfs waterstof.

Samen hebben we er een mooie innovatieve mengelmoes van gemaakt en een energieproef gedaan om waterstof te produceren. Op deze manier hebben we de kinderen directer in aanraking gebracht met deze nieuwe vorm van energie. Ook hebben er in 2020 weer veel leerlingen deelgenomen aan de 'Wonderwel-leerlijn'. Deze lessen gaan over de werking van alle basisvoorzieningen in huis. Waar groeit ons eten? Hoe komt het water in de kraan? Waar gaat ons rioolwater naartoe? Hoe komt elektriciteit in het stopcontact? Hoe houden we het warm in huis in de winter? Wie zich laat verwonderen door deze vragen en op zoek gaat naar de antwoorden, komt terecht in de wondere wereld van natuur en techniek. Andere energie educatie die wordt begeleid door NMCX is het lesprogramma de 'Energieke klas' waar leerlingen zelf aan de slag gaan door te onderzoeken hoe gezond en energiezuinig hun eigen klaslokaal is.

Lespakketten over energie

NMCX ondersteunt leerkrachten door het uitlenen van lespakketten over energie. Bijvoorbeeld de lespakketten 'Natuurlijk energie' en 'Groene energie'. Met deze lessen bereikten we 150 leerlingen.

ENERGIE & MOBILITEIT

JONGEREN

Opdracht laadplein voor elektrische auto's

In het vierde kwartaal hebben vier leerlingen van het voortgezet onderwijs de opdracht gekregen om mee te denken over een laadplein voor elektrische auto's. De opdracht was om mee te denken over de integratie van de batterij (die moet worden gebruikt voor het balanceren van het energienet) in de omgeving. Bijvoorbeeld door er meubels, speeltoestellen of eventueel een fietsenstalling omheen te ontwerpen. Na een aantal creatieve voorstellen kwamen de leerlingen op een bank uit. Een ontwerp dat uiteindelijk (in een iets andere vorm) ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd in 2021.

Opdracht Energyparty

Vier leerlingen van het voortgezet onderwijs hebben in opdracht van NMCX de kansen voor meer interesse voor de Energy Party's onderzocht. Zij enquêteerden zestig mensen en kwamen met een alternatief: een (reeds bestaande) app die inzicht geeft in het energieverbruik en tips om te besparen.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

Regenbuien worden steeds heftiger en duren vaak langer. Dit heeft soms grote gevolgen zoals ondergelopen straten en weilanden. De verstedelijking van Haarlemmermeer versterkt deze gevolgen. Doordat een toenemende oppervlakte is bedekt met asfalt en bestrating heeft het regenwater steeds meer moeite om te infiltreren in de bodem. Daar staat tegenover dat de zomers heter en droger worden. Dit zorgt voor hittestress. Hittestress heeft grote gevolgen voor de volksgezondheid (oversterfte), de productiviteit en het welbevinden van de inwoners. Door aanhoudende droogte treedt verzilting op, het grondwaterpeil daalt en de drinkwaterbedrijven zien zich genoodzaakt om de druk in de leidingen te verlagen.

Door de droogte in de zomer drogen ook de plantsoenen uit, sterven bomen af (terwijl bomen juist zo effectief zijn in de bestrijding van hittestress), en de biodiversiteit die het toch al moeilijk heeft, komt nog verder in het gedrang.

Reden genoeg om aan bewustwording te werken en bewoners te stimuleren zelf maatregelen te nemen, zoals de opslag van hemelwater in regentonnen of waterschuttingen, het afkoppelen van de regenpijp, waterdoorlatende verharding op de oprijlaan en vergroening van het stedelijk gebied. Dit doen we met het project Haarlemmermeer Waterproof.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

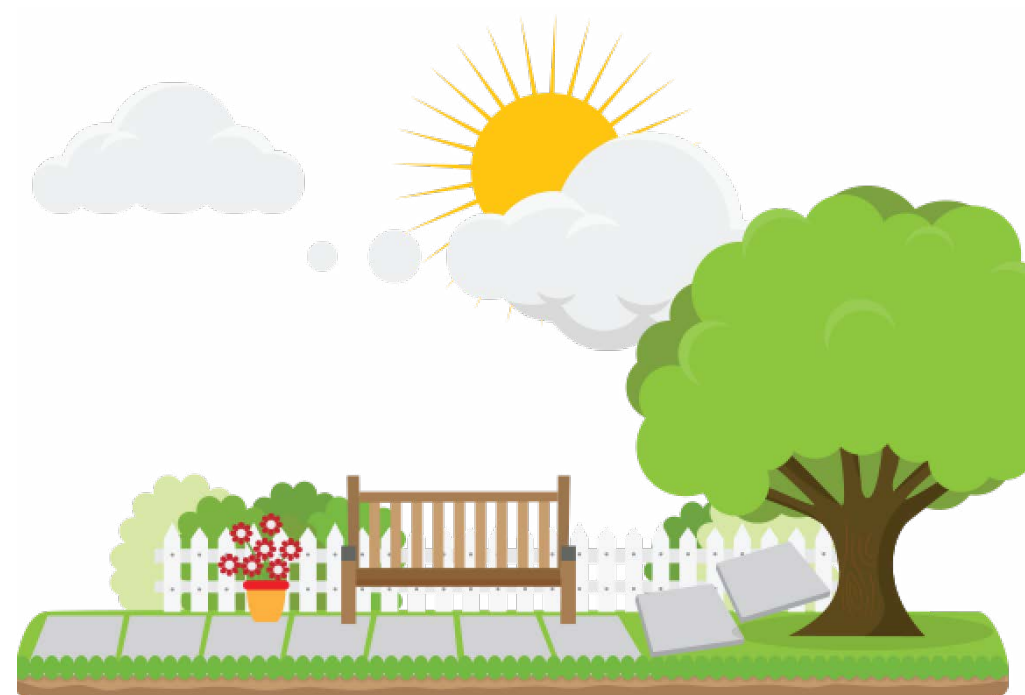
ORGANISATIES EN BEWONERS

Haarlemmermeer Waterproof

De campagne Haarlemmermeer Waterproof is in 2016 gestart en heeft als doel dat bewoners, organisaties en scholen zich gaan realiseren dat zij (individueel of collectief) met aanpassingen aan de inrichting van hun panden en tuinen kunnen bijdragen aan een klimaatbestendig Haarlemmermeer.

In 2020 organiseerden we samen met de dertien partners een aantal acties. Zo lanceerden we samen met Haarlemmermeer Museum De Cruquius en Hoogheemraadschap Rijnland een lespakket voor het voortgezet onderwijs over water. In april startten we een winactie waarbij je met een (tekening van) een idee om Haarlemmermeer droog te houden een gratis museumkaartje kon winnen. Ook riepen we tijdens de ‘bomencampagne’ iedereen op om een boom te planten in de tuin.

Helaas konden er minder acties uitgevoerd worden vanwege corona. We hebben daardoor wel veel aandacht besteed aan het vormgeven en inrichten van de website. Ook is in 2020 de voorbereiding gestart voor de campagne/wedstrijd ‘tegelwippen’, die NMCX in 2021 wil realiseren.

WATER & KLIMAATADAPTATIE KINDEREN

Water en Klimaatadaptatie in de klas

Tijdens de les 'Leren over water' ontvangt een educatief medewerker van Hoogheemraadschap Rijnland leerlingen van groep 7 en 8 van verschillende basisscholen op de waterzuivering in Zwaanshoek. De leerlingen ontdekken hoe ons afvalwater gezuiverd wordt en het Hoogheemraadschap voor onze veiligheid zorgt door het waterpeil in een groot deel van Noord- en Zuid-Holland op niveau te houden. De groepen 5 en 6 krijgen een waterles op school. NMCX coördineert de inschrijvingen voor deze les, waar in 2020 730 leerlingen mee zijn bereikt.

Kraak de Klas

Kraak de Klas is een nieuw spel van het Hoogheemraadschap Rijnland in de vorm van een escape room, gericht op het thema afvalwaterzuivering voor groep 5 tot en met 8. Door middel van het oplossen van opdrachten en puzzels verzamelen de leerlingen codes. Elke code brengt ze dichterbij het openen van de kist. Welke groep zet de snelste tijd neer? Tijdens de evaluatie krijgen de leerlingen vervolgens inzicht in de vaardigheden die zijn ingezet tijdens het spel. In 2020 zijn hier 221 mee bereikt.

Lespakketten over water

NMCX ondersteunt scholen door het uitlenen van lespakketten over water. Bijvoorbeeld de lespakketten 'De grote boodschap', 'Waterkringloop' en 'Proefwater'. Met deze lessen bereikten we 325 leerlingen. WaterWeg

WATER & KLIMAATADAPTATIE

KINDEREN

Waterweg

Van het door NMCX ontwikkelde schoolbrede watereducatieprogramma 'WaterWeg' heeft NMCX een pilot uitgevoerd op een basisschool. Tijdens de pilot werden klimaatlessen gegeven over het nieuwe weer en de uitdagingen die daarbij komen kijken. Kabouter Zibbedeus liet de kleuters zien wat de weersverandering in het bos voor de kabouters betekent. De 75 leerlingen van de groepen 4 t/m 8 hebben buiten met een 3D-model van de stad gezien wat heftige regenbuien kunnen doen met de openbare ruimte, maar ook bij hen thuis. Vervolgens hebben ze samen naar oplossingen gezocht voor wateroverlast of tekorten. De kinderen waren enorm enthousiast en droegen zelf ook goede ideeën aan om overlast te voorkomen. In 2021 wordt het schoolbrede programma WaterWeg verder ontwikkeld en uitgevoerd.

De kinderen waren enorm enthousiast en droegen zelf ook goede ideeën aan om overlast te voorkomen.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

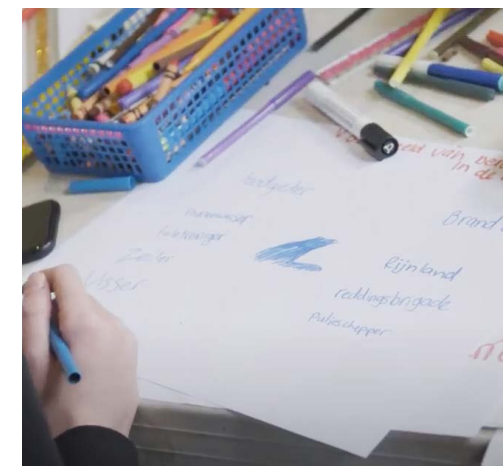
JONGEREN

Waterproof in de klas!

Haarlemmermeer Waterproof heeft samen met Haarlemmermeer Museum De Cruquius en Hoogheemraadschap Rijnland een lespakket ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs over allerlei aspecten van water. Het lespakket is digitaal en kan via de website van Cruquius worden gedownload.

Pilot 'Challenge Klimaatadaptatie'

In het voorjaar van 2020 vond een pilot plaats waarbij 55 leerlingen van het voortgezet onderwijs werden uitgedaagd zelf na te denken over de thema's van water door input te leveren via een app op hun telefoon. Hun reacties verschenen vervolgens op het grote scherm. Zo werden leerlingen actief betrokken bij de lesstof. Deze les daagt leerlingen uit verder te denken dan het water dat overal uit de kraan komt. Waar komt het vandaan en waar gaat het heen als het door het putje wegloopt? En hoe beïnvloeden jouw acties dit? De 'Challenge Klimaatadaptatie' vraagt leerlingen ook om na te denken over de klimaatproblematiek en wateroverlast in hun eigen leefomgeving en zelf hier oplossingen voor te bedenken.

CIRCULAIR & AFVAL

Haarlemmermeer is toe aan de volgende stap op weg naar een circulaire economie. De basis is gelegd: inwoners en organisaties dragen bij aan hergebruik, bijvoorbeeld door afvalscheiding. Nu is het tijd om te versnellen, want het kabinetsstreven om in 2050 volledig circulair te zijn komt snel dichterbij. NMCX besteedt hier aandacht aan door activiteiten en campagnes te organiseren en zwerfafvaeducatie voor gemeenten te verzorgen. De aandacht voor circulaire economie en VANG (van Afval naar Grondstof) groeit in het algemeen, en ook NMCX betreft de circulaire gedachte bij alle projecten en activiteiten. NMCX is voor een aantal gemeenten in de regio dé partner die educatie en participatie rondom de circulaire gedachte vorm geeft.

CIRCULAIR & AFVAL

ORGANISATIES

Zwerfafval aanpakken met bedrijven

Na acties in 2019 met (personeels)verenigingen van onder andere Corendon, Transavia en Amadeus hebben we dit jaar KLM kunnen ondersteunen. Dat deden we een week lang door het geven van advies, het leveren van materialen en het begeleiden van een groot evenement. Naast een bijdrage aan het milieu leverde het voor KLM meer op. Zo werd er volgens de organisatie 'echt' verbinding met elkaar gemaakt. Het is dus ook een nuttige vorm van teambuilding. In totaal hebben we met 150 medewerkers van KLM op de Mysteryland locatie 24.000 stuks zwerfafval opgeruimd.

CIRCULAIR & AFVAL

BEWONERS

NMCX ondersteunt met opruimmaterialen en advies

Inwoners kunnen bij NMCX terecht voor kennis, informatie, inspiratie en materialen. Denk daarbij aan grijpers, afvalringen, vuilniszakken, hesjes en zelfs handschoenen. We ontvangen vrijwel wekelijks aanvragen voor deze materialen. In Haarlemmermeer zijn circa 500 vrijwilligers actief die zwerfafval opruimen. Dit jaar hebben we inwoners gewezen op 'coronaproof' opschoenen. Voor het afhalen van het verzamelde zwerfafval heeft NMCX een samenwerking met Meerlanden. Ook aan de kleinste inwoners is gedacht met speciale kindergrijpers en handschoenen.

Landelijke Opschoondag

Al 8 jaar ondersteunt NMCX de Landelijke Opschoondag op de 3e zaterdag van maart. Met materialen, communicatie of op een andere manier. Ook voor 2020 was alles voorbereid. Helaas werd het vanwege corona op het laatste moment afgelast. Er kwam al snel een nieuwe datum en op 19 september (World Cleanup Day) ging het op verschillende locaties en met gepaste afstand alsnog door.

Om aandacht te vragen voor deze dag heeft wethouder Marjolein Steffens van de Water de eerste knikkertegel van gerecyclede Haarlemmermeerse plastic doppen overhandigd aan Anne Niehe, directeur van Basisschool Bommelstein in Nieuw-Vennep.

CIRCULAIR & AFVAL

BEWONERS

Supporters van Schoon

Haarlemmermeer zonder zwerfafval is belangrijk voor mens, dier en milieu. NMCX werkt intensief samen met bedrijven, inwoners, maatschappelijke instanties en overheid om zwerfafval te verminderen en ervoor te zorgen dat een schone omgeving de norm wordt en blijft. Door middel van onderzoeken, samenwerkingen, het delen van kennis en het geven van advies, wordt niet alleen meer bewustwording, maar ook gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel gecreëerd. Een voorbeeld van deze aanpak zijn de Facebookpagina, Instagrampagina en het Twitteraccount van SuperSchoon Haarlemmermeer; een sociaal netwerk van lokale ambassadeurs die streven naar een schoon Haarlemmermeer. Het aantal Supporters van Schoon is in 2020 weer toegenomen. Inmiddels zijn het er ruim 100. Ze gaan regelmatig (zelf of met buurtgenoten) op pad om zwerfafval op te rapen en maken hun omgeving bewust van het zwerfafval. NMCX ondersteunt deze bewoners waar mogelijk en zet ze onder andere via de SuperSchoon social-mediakanelen in het zonnetje. In 2020 zijn er ook nieuwe Supporters van Schoon bijgekomen uit de kernen Halfweg en Zwanenburg.

CIRCULAIR & AFVAL

BEWONERS

Ondersteuning Buurt Clean-Up Nieuw-Venep

Circa één keer in de maand lopen groepjes vrijwilligers een rondje door Nieuw-Venep om zwerfafval te verzamelen. Dit wordt gefaciliteerd door NMCX. Het belangrijkste is dat het opruimen veilig gebeurt. NMCX kreeg daarom het verzoek om hesjes te verzorgen met daarop duidelijk vermeld dat het een opruimgroep betreft. Nu ze die dragen weten de dorpsgenoten precies wat ze doen en zijn ze goed zichtbaar.

Acties in de regio

Aandacht voor zwerfafval en het belang van afval scheiden in de regio zijn continu gaande, maar jammer genoeg zijn er door corona veel geplande buitenactiviteiten komen te vervallen. Wel is in september voor de gemeente Waterland een activiteit voor de gezamenlijke World Cleanup Day / Opschoondag georganiseerd. Daarnaast hebben we verschillende gemeentes zoals Oostzaan, Wormerland en Waterland geholpen bij het opzetten van online communicatieprojecten om het belang van een schone omgeving bij een breed publiek onder de aandacht te brengen en houden.

Repaircafé Haarlemmermeer

Het Repaircafé Haarlemmermeer is een zelfstandige stichting (met als oprichters NMCX, de GroenLinksfractie van gemeente Haarlemmermeer en Meer-Minderfonds van kerkgemeenschap De Ark) en draait volledig op vrijwilligers. Het Repaircafé wordt ondersteund door NMCX, met vrijwillige bestuurlijke inzet en facilitaire ondersteuning. Ondanks corona hebben er in 2020 toch nog 19 repaircafés plaatsgevonden met 297 aangeboden reparaties.

CIRCULAIR & AFVAL

KINDEREN

Lessen over afval bij Meerlanden

Ieder jaar kunnen scholen zich via NMCX inschrijven voor excursies naar de Milieustraat van Meerlanden. Ze volgen de gescheiden afvalstromen en de producten die ervan gemaakt worden, zoals biogas en compost. De les 'Excursie naar de milieustraat' is ook onderdeel van het project 'Wonderwel'. Met deze lessen bereikten we 1263 leerlingen.

Lespakketten circulair & afval

NMCX ondersteunt scholen door het uitlenen van lespakketten over circulair & afval. Een voorbeeld zijn de lespakketten 'Afvalvertering' en 'Papier maken in de klas'. Met deze lessen bereikten we 125 leerlingen.

Zwerfafval - Let's Do It Kids Haarlemmermeer

Let's Do It Kids is een educatieprogramma voor leerlingen van groep 1 t/m 8. Het is één dag voor de hele school vol belevenissen: een combinatie van gastlessen, theater en een opschoonactie. Daarmee maakt NMCX ze bewust van de noodzaak van schone wijken, dorpen en water. Tijdens de opschoonactie doen de leerlingen onder begeleiding van een volwassene een schoonmaakronde door de buurt. Dit zorgt niet alleen voor een schone buurt, er wordt ook minder nieuw afval in de openbare ruimte weggegooid zoals op straat en in het groen. Want schoon blijft langer schoon. In Haarlemmermeer heeft NMCX in 2020 het programma op 6 scholen uitgevoerd, waaronder ook op een school voor speciaal onderwijs. Hiermee zijn in totaal 1248 leerlingen bereikt.

CIRCULAIR & AFVAL

KINDEREN

Vanwege corona is er ook een videoles geproduceerd in samenwerking met de organisatie Let's Do It Kids, voor leerlingen groep 5 t/m 8. De video gaat over zwerfafval in het algemeen, maar ook over hoe ze veilig en onder begeleiding van een volwassene een schoonmaakronde door de buurt kunnen maken.

Door hun activiteit als 'Superschoonmaakheld' worden jongens en meisjes zich al op jonge leeftijd bewust van de gevolgen van zwerfafval. Ook leren ze hoe het is om actief en betrokken bij de samenleving te zijn. Er zijn dan ook steeds meer kinderen in Haarlemmermeer die in hun vrije tijd met een afvalgrijper aan de slag gaan.

Let's Do It Kids in de regio

In 2020 heeft NMCX weer in verschillende gemeenten het 'Let's do it Kids'-zwerfafvalprogramma mogen uitvoeren. In de gemeenten Haarlem, Lisse, Ouder-Amstel, Oudewater, Teylingen, Uithoorn en Waterland hebben in totaal 3.055 leerlingen het programma gevolgd.

Er zijn steeds meer kinderen in Haarlemmermeer die in hun vrije tijd met een afvalgrijper aan de slag gaan.

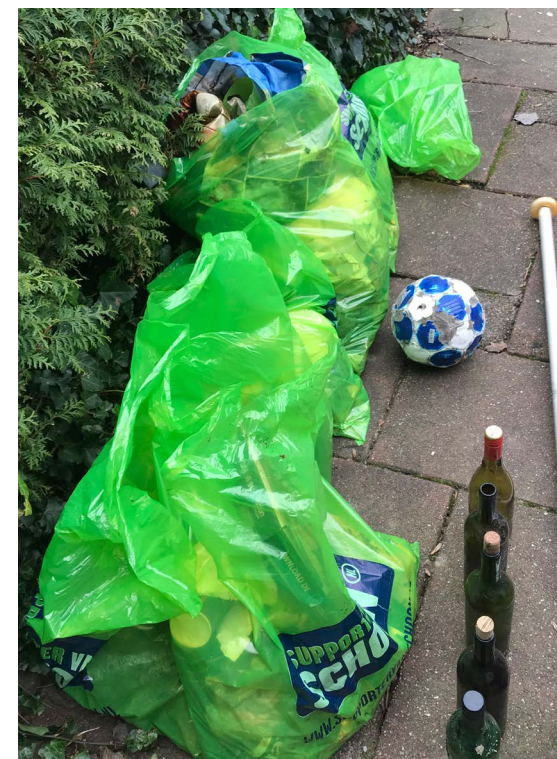

CIRCULAIR & AFVAL

JONGEREN

Zwerfafval onderwijs in de regio

Ook buiten Haarlemmermeer verzorgde NMCX zwerfafvalprojecten op het voortgezet onderwijs. In Lisse en Waterland volgden in totaal circa 652 leerlingen verschillende zwerfafvalprojecten.

VOEDSEL & VOEDING

De impact van onze voeding op gezondheid, natuur en milieu is een onderwerp wat de laatste jaren aan belangstelling heeft gewonnen. Burgers, overheden, organisaties en bedrijven willen meer lokaal, vers bereid en duurzaam geproduceerd voedsel en minder voedselverspilling.

Vanwege corona is de horeca zwaar getroffen in 2020. Ingezette trajecten hebben we niet kunnen voortzetten. Ook maatschappelijke activiteiten konden niet doorgaan. Op wat advies na, hebben we alleen met de doelgroep kinderen aan dit thema kunnen werken.

*Burgers, overheden,
organisaties en bedrijven
willen meer lokaal, vers
bereid en duurzaam
geproduceerd voedsel en
minder voedselverspilling.*

VOEDSEL & VOEDING

KINDEREN

Moestuiniëren

Meermoestuinen

NMCX biedt scholen meerdere moestuin opties. Zo hebben we het project Meermoestuinen waarbij scholen een eigen schooltuin hebben naast de school of op een locatie in de buurt (zoals De Heimanshof) waarbij ze gebruikmaken van de begeleidende leermiddelen van NMCX. NMCX organiseert ook jaarlijks een workshop voor docenten, waarbij de materialen en ondersteunende lessen uitgereikt worden. Onderdeel van de workshop was een presentatie van GGD Zuid Kennemerland over subsidiemogelijkheden voor scholen voor het behalen van een vignet 'Gezonde school' met themacertificaat 'Voeding en het Jong Leren Eten'. In dit programma werken rijk, provincies, onderwijs en maatschappelijke organisaties samen om jongeren meer in aanraking te laten komen met kennis en activiteiten over voedsel, zodat ze zelf duurzame en gezonde keuzes kunnen maken. In 2020 hebben 17 basisscholen met 641 leerlingen en 2 BSO's met 2 groepen zich ingeschreven voor het project. Door de lockdown en de daarop volgende sluiting van de basisscholen kon het schooltuinprogramma niet gerealiseerd worden.

Fleurs Metermoestuinen

Voor scholen met weinig ruimte bood NMCX ook dit jaar 'Fleurs Metermoestuin' aan, zodat leerlingen kunnen tuinieren in plantenbakken op het schoolplein. Het pakket 'Fleurs Metermoestuin' is een vorm van tuinieren die weinig onderhoud vereist, waarbij NMCX voorziet in een docentenhandleiding met schema's en zaaigoed. In 2020 namen 516 leerlingen hieraan deel.

Boerderij-educatie

Voor de vier kinderboerderijen in Haarlemmermeer verzorgt NMCX educatie voor de kleuter-, onder-, en middenbouw. Aan de lessen op de vier kinderboerderijen hebben in totaal 2082 leerlingen meegedaan. Daarnaast zijn er nog drie agrarische bedrijven in Haarlemmermeer waar educatie wordt aangeboden. In 2020 hebben daar in totaal 1518 leerlingen aan deelgenomen.

VOEDSEL & VOEDING

KINDEREN

`VoedselFootprint`: groep 7-8

NMCX wil leerlingen van basisscholen bewust maken van het belang van een circulaire economie. Tijdens de les `VoedselFootprint` vertelt NMCX-medewerker over onze footprint in relatie tot circulaire processen. Tijdens deze les leren leerlingen huishoudelijk afval zoals koffiedik te hergebruiken. De leerlingen maken tijdens een workshop zelf een kweek-set van oesterzwambroed en koffiedik. Daarnaast wordt ook de oorsprong van het voedsel en het verschil tussen het gebruik van dierlijke en plantaardige eiwitten besproken. In 2020 hebben 20 leerlingen zich ingeschreven voor deze les.

Escape the Classroom: groep 7-8

Het thema van deze speelse en interactieve les is de grootte van onze footprint als het gaat om het consumeren van ons voedsel. Middels het kraken van cijfersloten en codes banen de kinderen zich een spannende weg door de lesstof. De leerlingen krijgen veel informatie over verschillende seizoengroenten en het belang van het eten van deze groenten in de seizoenen waarin ze van nature groeien. Ook worden ze tijdens deze les bewust van het gebruik van grondstoffen die nodig zijn om verschillende producten, zoals vlees en groenten te produceren. Door kennis op te doen over ons voedsel en de oorsprong waar dit voedsel vandaan komt, leren kinderen meer over de keuzes die ze hebben. In 2020 hebben 235 leerlingen zich ingeschreven voor deze les.

Lespakketten over voedsel & voeding

NMCX ondersteunt leerkrachten door het uitlenen van lespakketten over voedsel & voeding. Een voorbeeld zijn de lespakketten `Smaakleskist`, `Alles voor een pannenkoek` en `Champignons in de klas`. Met deze lessen bereikten we 525 leerlingen.

GROEN & BIODIVERSITEIT

De kranten staan vaak dagelijks vol met nieuws omtrent de staat van de natuur in Nederland. Ook bij de overige media is er in toenemende mate aandacht voor het onderwerp. De meeste mensen zijn daardoor inmiddels wel bekend met het belang om de natuur te beschermen en de biodiversiteit te bevorderen. Biodiversiteit is essentieel voor het voortbestaan van al het leven op aarde. En de natuur vormt één samenhangend ecosysteem waar we van afhankelijk zijn. Voor al onze techniek, zuurstof, voedsel, brandstof, elektriciteit, medicijnen en grondstoffen voor kleding, spullen en huizen is een goed functionerend ecosysteem van belang.

NMCX organiseert en coördineert educatieprogramma's over dit thema en ontwikkelt activiteiten die mensen handvatten geven zelf ook een bijdrage te leveren. Onze programma's zijn gericht op alle doelgroepen in de gemeente en hebben als doel mensen te informeren, bewust te maken en handelingsperspectief te geven.

GROEN & BIODIVERSITEIT

ORGANISATIES EN BEWONERS

Platform Groen Haarlemmermeer

Platform Groen Haarlemmermeer zet zich in voor het behoud van groen en uitbreiding van groene oases in tuinen, parken, de openbare ruimte, recreatiegebieden en langs akkerranden. Het platform is in het najaar van 2014 geïnitieerd door NMCX en uitgroeit tot een samenwerkingsverband van 26 actief betrokken vrijwilligersorganisaties en buurt- en burgerinitiatieven. Ze ondersteunen elkaar door kennisuitwisseling en inspireren elkaar door het delen van succesvolle projecten. NMCX voert het secretariaat en organiseert bijeenkomsten. Daarnaast is er een Facebookpagina waar meer informatie te vinden is.

In 2019 hebben we een campagne voor Platform Groen Haarlemmermeer georganiseerd, die in 2020 een vervolg had moeten krijgen. Helaas kon dit vanwege corona niet doorgaan. De organisatie heeft wel in 2020 plaatsgevonden. De campagne 'Meer biodiversiteit, help jij ook een handje?' staat nu geprogrammeerd voor 2021.

GROEN & BIODIVERSITEIT

ORGANISATIES EN BEWONERS

GreenBASE

GreenBASE (BASE staat voor Bermen, Akkerranden, Sloten en Erven) is een meerjarig project waarin 6 agrariërs uit Haarlemmermeer, een aantal landbouwpartijen, de gemeente Haarlemmermeer, de provincie Noord-Holland en NMCX sinds 2017 samenwerken, met als doel meer biodiversiteit op het boerenland. Dit gebeurt in de vorm van de aanleg van bloemrijke akkerranden en andere natuur bevorderende maatregelen.

Samen met circa dertig vrijwilligers die vanuit NMCX worden begeleid, hebben we in 2020 zes monitordagen georganiseerd en één workshopdag. Tijdens deze dagen inventariseerden we de aantallen, wisselden we onze bevindingen uit met de boeren en brachten we de gegevens met hulp van kennis- en adviesbureau CLM in kaart.

Bewonersinitiatieven

We ondersteunden in 2020 weer meerdere bewonersinitiatieven op het gebied van groen en biodiversiteit, waaronder twee jongeren die onder begeleiding van NMCX een moestuin hebben aangelegd.

GROEN & BIODIVERSITEIT

KINDEREN

Nationale Boomfeestdag

Op woensdag 18 maart zouden vijftien fruitbomen door dertig leerlingen aangeplant worden in de Fruittuinen van kinderboerderij `De Boerenzwaluw`. Door de sluiting van de basisscholen is besloten deze Nationale Boomfeestdag te verplaatsen naar november. Helaas kon dit wederom niet doorgaan, en zijn de bomen in klein comité geplant in aanwezigheid van wethouder Johan Rip.

Educatie op locatie

Vanwege corona konden veel lessen 'op locatie' niet doorgaan. Een aantal activiteiten vonden plaats in de tuin en het kassencomplex van De Heimanshof en we verzorgden interactieve lessen over de honingbij en de wilde bij. Daarnaast vonden bij avonturen bouwspeelplaats Jeugdland in Nieuw-Vennep actieve buitenlessen plaats met de thema's natuurlijk spelen, eten uit de natuur, techniek en 'help de wilde bij'. Door het maken van techniekproefjes, een zeilhut, soep of een insectenhotel ontwikkelden kinderen kennis over techniek, motorieke vaardigheden en kwamen ze in contact met een natuurlijke buitenomgeving. Egelopvang Haarlem verzorgde gastlessen op basisscholen in Haarlemmermeer. En tijdens het programma 'WildeXperience' ervaren leerlingen op een meer avontuurlijke manier de natuur door opdrachten uit te voeren waarbij ze de natuur van dichtbij ervaren.

GROEN & BIODIVERSITEIT

KINDEREN

De buurtboswachters

Omdat veel lessen op locatie niet konden doorgaan, ontwikkelden we de 'Buurtboswachters' voor de buitenschoolse opvang (BSO). In de lente van 2020 ontstond namelijk een hype waarbij mensen op straat bij stoepplantjes de betreffende naam met stoepkrijt erbij schreven. Dit hebben we omgevormd tot een kinderactiviteit waarbij de kinderen op zoek gaan naar stoepplantjes in de buurt. Met een speciale zoekkaart kunnen de kinderen de juiste naam vinden, en vervolgens met krijt op de stoep erbij schrijven. Met hun speciale buurtboswachterspetjes op weten zij dat zij een nieuwe belangrijke functie hebben; deze kleine verdrukte plantjes vinden, benoemen en zichtbaar maken. Zodat de hele buurt weet dat er iets waardevols groeit. Vaak worden ze namelijk gezien als onkruid. Maar ze zijn juist heel belangrijk voor de natuur! Ze bieden voer voor onder andere wilde bijen, schuilplekken voor veel andere insecten en verkoeling tussen de hete stenen. Hiermee ondersteunen ze een hogere biodiversiteit. Ook houden ze water vast en voorkomen ze overbelasting bij zware regenval.

Lespakketten over groen & biodiversiteit

NMCX ondersteunt scholen door het uitlenen van lespakketten over groen & biodiversiteit. Een voorbeeld zijn de lespakketten 'Bijengeheimen', 'Bomen? Boeien!' en 'Vlinders voor kleuters'. Met deze lessen bereikten we 2.150 leerlingen.

GROEN & BIODIVERSITEIT

JONGEREN

Onderzoeks- en ontwerp opdracht over 'pallettuinen'

Nederlandse steden raken steeds meer versteend. Dit gaat niet alleen ten koste van de biodiversiteit, maar zorgt er ook voor dat steden extra opwarmen. Het verblijf in steden wordt hierdoor minder aangenaam en gezond. Meer groen in steden kan deze opwarming tegengaan. Ook een pallettuin kan dus voor meer verkoeling én voor meer biodiversiteit zorgen. In Haarlemmermeer zijn veel versteende plekken te vinden die wel wat groen en biodiversiteit kunnen gebruiken. NMCX gaf twee groepen van het voortgezet onderwijs de opdracht om versteende plekken van planten te voorzien met pallettuinen. Circa 55 leerlingen hebben zich verdiept in de functies en ontwerpkeuzes van pallettuinen en presenteerden in november 2020 hun ideeën, met als einddoel de echte plaatsing van de pallettuin. In 2021 volgt deel twee van de presentaties en wordt onderzocht of de pallettuinen ook daadwerkelijk een plekje in de gemeente kunnen krijgen.

DOELGROEPEN

NMCX organiseert activiteiten en campagnes voor verschillende doelgroepen en met verschillende thema's. Helaas was het door corona niet mogelijk om voor elke combinatie (doelgroep X thema) iets te organiseren. Klik op de doelgroep waar jij meer van wilt weten. Vervolgens kun je ook nog binnen de doelgroep selecteren op thema. Wil je direct alles dat is georganiseerd met een bepaald thema zien? Ga dan in het menu naar de pagina 'thema's'.

*Klik op de doelgroep waar
jij meer van wilt weten*

DOELGROEPEN

ORGANISATIES

We stimuleren en ondersteunen organisaties, netwerken en bedrijven in Haarlemmermeer in hun duurzame ambities. Bij al onze projecten werken we in principe vanuit de zogenaamde diamanten vijfhoek. De diamanten vijfhoek staat voor de 5 O's: Ondernemers, Onderwijs (en Onderzoek), (maatschappelijke) Organisaties, Overheid (gemeente/provincie en rijk), en Omgeving (mensen, buurt). Met draagvlak uit deze domeinen hebben duurzame transitie de grootste slaagkans.

“We stimuleren en ondersteunen organisaties, netwerken en bedrijven in Haarlemmermeer in hun duurzame ambities.”

DOELGROEPEN

BEWONERS

Naast de verschillende activiteiten die NMCX aanbiedt, helpen we bewoners ook bij het realiseren van hun eigen duurzame projecten en initiatieven. Ook in 2020 deden we dit door middel van adviesgesprekken (één op één ondersteuning), buurtbezoeken en een aantal verdiepende ondersteuningstrajecten. In 2020 hebben we in totaal ongeveer zestien initiatieven op verschillende manieren ondersteund. Dit deden we onder andere via het crowdfundingplatform 'Nieuwe Pioniers' dat we samen met partners hebben opgericht. Ook gaven we in 2020 samen met de gemeente twee workshops over crowdfunding en dachten we met initiatieven mee. We hebben samen met onze partners hard gewerkt aan het werven en betrekken van inwoners met ideeën voor de buurt. Helaas heeft corona ervoor gezorgd dat er minder initiatieven waren om te ondersteunen dan de afgelopen jaren.

HeelHaarlemmermeer

HeelHaarlemmermeer is een initiatief dat is gestart op 15 juni 2020. HeelHaarlemmermeer maakt en verspreidt korte 'vrolijke video's' waarin de verhalen worden verteld van mensen achter sociale en groene duurzame initiatieven binnen de gemeente. Deze worden aan elkaar verbonden door middel van de Sustainable Development Goals (SDG's). Dit zijn zeventien werelddoelen die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld en in 2030 behaald moeten zijn. Door meer zichtbaarheid te geven aan wat er op duurzaam gebied allemaal al gebeurt, wil HeelHaarlemmermeer mensen inspireren en stimuleren tot nog meer actie en samenwerking.

HeelHaarlemmermeer

DOELGROEPEN

KINDEREN

NMCX heeft als doel dat kinderen én hun ouders bewust worden van de kansen voor duurzaamheid, en dat ze betrokken zijn en actief meedoen. Dit doen we door middel van educatie. We hebben meer dan honderd lesprogramma's, leskisten en andere lesvormen voor allerlei groepen en klassen van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het aanbod bestaat uit lesmaterialen, excursies, natuurlessen en duurzaamheidsprojecten. De lessen gaan over duurzaamheid in de breedste zin van het woord; dus ook over water, afval, grondstoffen, natuur, voedsel, energie en meer. De lessen en activiteiten sluiten aan bij de kerndoelen van het basisonderwijs, zijn interactief én gericht op ervaren en beleven.

Groene Kapstok

Specifiek voor basisscholen heeft NMCX in samenwerking met schooldirecteuren en de gemeente Haarlemmermeer in 2015 het ondersteuningsprogramma voor duurzame scholen 'de Groene Kapstok' ontwikkeld. Met daarbij de website www.groenekapstok.nl die wordt beheerd door NMCX. Het programma is een informatie- en inspiratiebron voor alle basisscholen in Haarlemmermeer. De Groene Kapstok richt zich op de 4 C's, als domeinen van het onderwijs: Curriculum, Campus, Community en Corporate, met informatie, advies, lessuggesties en bijeenkomsten voor leerkrachten en directies. In 2020 hebben vanwege corona niet alle activiteiten kunnen plaatsvinden. We hebben met name geïnvesteerd in de vernieuwing van projecten.

DOELGROEPEN

JONGEREN

We vinden het belangrijk dat betrokken, bewuste, geïnformeerde jongeren een actieve rol spelen bij de transitie naar een duurzame samenleving. Met hun energie en creativiteit leveren ze hier een belangrijke bijdrage aan. We ondersteunen het voortgezet onderwijs daar waar mogelijk met de aanpak van allerlei duurzaamheidsthema's en leggen daarbij zoveel mogelijk de relatie met de omgeving: de wijk, ouders/gezin en via Onderzoeks- en Ontwerpopdrachten met ondernemers.

We vinden het belangrijk dat betrokken, bewuste, geïnformeerde jongeren een actieve rol spelen bij de transitie naar een duurzame samenleving.

NMCX

Centrum voor Duurzaamheid

Prins Hendriklaan 33
2132 DR Hoofddorp

📞 023 555 34 37

✉ info@nmcx.nl

🌐 www.nmcx.nl

Tekst: [NMCX Centrum voor Duurzaamheid](#)

Foto's: NMCX, Rob van Dijck en anderen

Vormgeving: [Sander van Horen, Logo4Life](#)

HULP BIJ DEZE INTERACTIEVE PDF

Download

Dit is een interactieve PDF.

Je kunt er zelf doorheen bladeren op verschillende manieren.

Ben je eenmaal bij de projecten **via thema's of doelgroepen** beland? Dan kom je weer terug bij het hoofdmenu via de homebutton: **het huisje**.

Doorpakken op successen

Naast nieuwe ontwikkelingen hebben we succesvolle campagnes en activiteiten uit het verleden opnieuw (eventueel aangepast) ingezet. Het gaat dan om activiteiten of campagnes die een wezenlijke bijdrage hebben geleverd aan de bewustwording van de noodzaak van een duurzame leefstijl. Met deze projecten beslaan we het complete duurzaamheidsspectrum: van Energie & Mobiliteit, Water & Klimaatadaptatie, Circulair & Afval tot Groen & Biodiversiteit en Voedsel & Voeding.

Onze projecten verschillen enorm qua kosten, inzet en bereik. Sommigen hebben een lange looptijd en zijn arbeidsintensief, andere projecten zijn vooral mooie blikvangers. Tegelijk vormen al deze projecten een geheel: ze bieden praktische handvatten om invulling te geven aan een duurzaam Haarlemmermeer en omgeving. En dat is precies waar wij ons met het hele team van NMCX met veel enthousiasme en toewijding voor inzetten.

Door via **de pijltjes** naar de vorige of volgende bladzijde te gaan.

Via **het menu** op de pagina.

In het donkerblauwe menu staan **de hoofdstukken**. Door hier op te klikken ga je naar de eerste pagina van dat hoofdstuk.

< DOELGROEPEN Organisations Bewoners Kinderen Jongeren

CIRCULAIR & AFVAL ORGANISATIES

Zwerfafval aanpakken met bedrijven

Na acties in 2019 met (personeels)verenigingen van onder andere Corendon, Transavia en Amadeus hebben we dit jaar KLM kunnen ondersteunen. Dat deden we een week lang door het geven van advies, het leveren van materialen en het begeleiden van een groot evenement. Naast een bijdrage aan het milieu leverde het voor KLM meer op. Zo werd er volgens de organisatie 'echt' verbinding met elkaar gemaakt. Het is dus ook een nuttige vorm van teambuilding. In totaal hebben we met 150 medewerkers van KLM op de Mysteryland locatie 24.000 stuks zwerfafval opgeruimd.

NMCX organiseert activiteiten en campagnes met verschillende thema's en voor verschillende doelgroepen. Helaas was het door corona niet mogelijk om voor elke combinatie (doelgroep X thema) iets te organiseren

Wil je zoeken op thema? Klik dan in het menu op **thema**. Vervolgens kun je ook nog binnen het betreffende thema dat je hebt geselecteerd een **doelgroep selecteren**. En andersom kan het ook!